

In deze update

Neemt u deel aan de regeling Individueel Pensioen Beleggen? Dan wordt de premie voor u belegd via de Life Cycle of via Vrij Beleggen. U belegt – afhankelijk van uw keuze – in aandelen, obligaties en / of in de geldmarkt. Hoeveel pensioen u hiermee opbouwt hangt af van het rendement dat u op uw beleggingen heeft behaald en van de inkoopfactoren die het pensioenfonds jaarlijks vaststelt. Het beleggingsrendement en de inkoopfactoren hangen samen met de economische ontwikkelingen in de wereld.

In dit overzicht leest u welke economische ontwikkelingen er in het afgelopen kwartaal zijn geweest en wat de rendementen waren. Zo krijgt u inzicht in hoe uw beleggingen het hebben gedaan. Op de tweede pagina leest u meer over de rendementen van de Life Cycle en van Vrij Beleggen.

Economie

In het derde kwartaal toonden de financiële markten een gematigd positieve ontwikkeling. Covid-19 en de economische effecten ervan bleven de markten beheersen. Nadat in de zomermaanden het aantal nieuwe besmettingen in veel landen was gedaald en de conjunctuur een duidelijk herstel vertoonde, keerde het sentiment in september toen duidelijk werd dat in Europa sprake is van een tweede golf van nieuwe besmettingen. Ook verloopt het herstel van de conjunctuur langzamer dan waarop aan het begin van de zomer werd gehoopt. Terwijl de activiteiten in de industrie een stijgende lijn laten zien, herstellen de dienstverlenende-sectoren zich traag. Daarnaast laat de ontwikkeling van de werkgelegenheid, na een kortstondig herstel in het tweede kwartaal, opnieuw een negatieve trend vertonen.

De verklaring voor de huidige koersniveaus op de markten is vooral gelegen in de overvloedige liquiditeit die wordt geboden door centrale banken en door de enorme steunpakketten door verschillende overheden. Het is de vraag of overheden kunnen doorgaan met het bieden van dergelijke steun, omdat begrotingstekorten en staatsschulden snel oplopen.

De rente op 10-jaars staatsobligaties daalde per saldo iets tot -0,52% in Duitsland en bleef vrijwel onveranderd op 0,69% in de Verenigde Staten. Opvallend was de

daling van de Amerikaanse dollar, waarvan de koers verzwakte van \$1,123 eind juni naar \$1,178 per euro. Deze ontwikkeling vond met name plaats in juli en augustus, mede ingegeven door een snel toenemende uitbraak van Covid-19 in de Verenigde Staten gedurende deze maanden. De olieprijs steeg licht van \$39 tot \$40.

Aandelen

De wereld aandelenindex steeg, in euro's gemeten, met 3,5% en stond op 30 september nog slechts 2% onder de stand van 1 januari. De duurzame wereld aandelenindex rendeerde 4% en staat sinds het begin van het jaar op een winst van 2,6%. De koerswinst over het kwartaal vond met name plaats in de Verenigde Staten (+5% in euro's, + 9,5% in dollars), terwijl ook de Japanse markt een koersstijging liet zien van 2,6%. De Europese aandelenindex boekte slechts een marginale winst van 0,2%, waarbinnen het Verenigd Koninkrijk slecht afstak met een koersverlies van ruim 4%, terwijl de koers van het Britse pond vrijwel onveranderd bleef. Groei- en technologie aandelen zetten hun opmars voort. De best renderende sector was duurzame consumptiegoederen, gedreven door de zwaargewichten Apple en Amazon. Ook de indices van de sectoren informatietechnologie, industrie en basismaterialen stegen sneller dan de markt als geheel. De grote verliezers op de beurs waren de energie aandelen, waarvan de sectorindex met 16% daalde. De lange-termijnvooruitzichten voor de oliemarkt zijn somber. Ook de koersen van financiële aandelen daalden gemiddeld licht.

De index van aandelen opkomende markten steeg met 5% in het derde kwartaal en staat nu nog 5% onder het niveau van 1 januari. De markten in Azië stegen relatief sterk, gedreven door de markten in China, India, Taiwan en Zuid-Korea die stijgingen van 8-12% noteerden. De markten in Thailand en Indonesië daalden daarentegen met resp. 18% en 11%. Met uitzondering van India bleven koersen van de aandelenmarkten per land bezien nog steeds sterk gerelateerd aan de mate waarin de Covid-19 uitbraak succesvol wordt beheerst. Hetzelfde geldt voor de overige regio's binnen de opkomende markten. Aandelen in Zuid-Amerika toonden een zwak beeld met een gemiddelde teruggang van ruim 5%. Met name Chili en Brazilië waren hier debet aan. In Oost-Europa leverden de markten in Hongarije en Tsjechië

resp. 14% en 9% in, terwijl de Turkse aandelenmarkt met 19% instortte. Sinds 1 januari zijn de drie laatstgenoemde markten, in euro's gemeten, nu al met 30-40% gedaald.

Obligaties

Rentes op staatsobligaties waren gedurende het derde kwartaal stabiel en daalden per saldo licht; een continuering van de trend in het voorgaande kwartaal, met nog altijd een grote impact van de verschillende steunpakketten. De rente op 10-jaars staatsobligaties uit Duitsland daalde met 0,07%-punt naar een niveau van -0,52%. De andere Eurolanden lieten een vergelijkbaar beeld zien, waarbij de daling voor Zuid-Europese landen groter was. De 10-jaars rente op staatsobligaties van Nederland daalde met 0,1% naar een niveau van -0,41%, terwijl de Zuid-Europese landen een daling van ca. 0,3% lieten zien. De 10-jaars rente in de Verenigde Staten wijzigde nauwelijks en bedroeg 0,68% per eind september.

Het rendement op staatsobligaties van opkomende markten was dit kwartaal positief. Het effectieve rendement daalde van 5,5% naar 5,2%. Onder meer door herstructureringen in Ecuador en Argentinië daalde de risicopremie op staatsobligaties van opkomende landen.

Bedrijfsobligaties van opkomende landen zetten het herstel van het tweede kwartaal door, hoewel de koersen in september een daling lieten zien. Obligaties uit landen met een hoge kredietwaardigheid blijven het relatief beter doen dan de opkomende landen, mede door de sterke daling van het effectieve rendement op Amerikaanse staatsobligaties. Aan de positieve kant viel het rendement van obligaties van de Dominicaanse Republiek op, waar een nieuwe president de juiste maatregelen lijkt te nemen om de negatieve gevolgen van de Covid-19 crisis te boven te komen. Ook obligaties van Brazilië en Indonesië stegen in waarde.

Geldmarkt

Voor geldmarktfondsen continueerde de trend waarbij de focus ligt op een verhoogde allocatie naar dagelijks opvraagbare deposito's. Dit nog altijd gegeven de onzekerheden als gevolg van het Covid-19 virus en de primaire focus om te kunnen voorzien in liquiditeit. Het rendement van de geldmarktfondsen is stabiel.

Uw pensioenbeleggingen | Derde kwartaal 2020

Uw rendementen

Voor uw beleggingen in de Life Cycle of in Vrij Beleggen wordt gespreid belegd in verschillende aandelen, obligaties en de geldmarkt. Het doel hiervan is zoveel mogelijk rendement te behalen met een zo beperkt mogelijk risico.

In dit overzicht geven wij u de rendementen van de Life Cycles en Vrij Beleggen.

Aandelen

De aandelenbeleggingen worden gespreid via verschillende beleggingsfondsen:

- *Aandelen, wereldwijd gespreid*
Dit fonds belegt passief in bedrijven wereldwijd.

Het valutarisico van de benchmarkwaarde van de beleggingen in Amerikaanse dollar, Britse pond en Japanse yen wordt dagelijks afgedekt naar de euro. Het fonds behaalde in het derde kwartaal van 2020 een rendement van 7,8%. Het rendement tot en met het derde kwartaal van 2020 bedroeg 7,3%.

- *Aandelen opkomende markten*
Dit fonds belegt in bedrijven uit opkomende landen (zoals China en Brazilië). Het fonds behaalde het derde kwartaal van 2020 een rendement van 9,4%. Het rendement tot en met het derde kwartaal van 2020 bedroeg 2,8%.

Obligaties

Afhankelijk van het risicoprofiel van de Life Cycle is de samenstelling van de obligatieportefeuille afwijkend naarmate de datum van pensionering nadert. Verhoudingsgewijs is dan meer belegd in langlopende euro-staatsobligaties om de rentegevoeligheid van de

beleggingen beter te laten aansluiten bij de rentegevoeligheid van de inkoopfactoren die gelden bij het omzetten van de beleggingskapitalen in pensioenaanspraken.

De obligatiebeleggingen worden gespreid via verschillende beleggingsfondsen:

- *Staatsobligaties*
Dit fonds belegt in langlopende staatsobligaties uitgegeven door de meest kredietwaardige landen die meedoen aan de euro, zoals Nederland en Duitsland. Het fonds behaalde in het derde kwartaal van 2020 een rendement van 1,8%. Het rendement tot en met het derde kwartaal van 2020 bedroeg 7,8%.
- *Bedrijfsobligaties*
Dit fonds belegt voornamelijk in Europese bedrijfsobligaties. Het fonds behaalde in het derde kwartaal van 2020 een rendement van 2,0%. Het rendement tot en met het tweede kwartaal van 2020 bedroeg 1,2%.
- *Inflatie-gerelateerde obligaties Duitsland*
Het fonds behaalde in het derde kwartaal van 2020 een rendement van 0,4% en tot en met het derde kwartaal van 2020 -0,6%.

Geldmarkt

Het geldmarktgedeelte belegt in Nederlandse spaarfondsen of op spaarrekeningen. Het rendement in het derde kwartaal van 2020 was 0,3%. Het rendement tot en met het derde kwartaal van 2020 bedroeg 0,9%.

In de rendementen van de hierboven beschreven beleggingsfondsen zijn niet alle kosten van het beheer van de beleggingen meegenomen. Deze kosten worden berekend per depot. Wilt u meer weten over de Life Cycle en Vrij Beleggen of over de kosten, klik dan op Uw beleggingen op de website.

* Life cycle D is inclusief Life Cycle K

Life Cycle	Beleggingsmix: Aandelen/ Obligaties/ Geldmarkt	Rendement derde kwartaal 2020 (%)	Rendement 2020 (%)
A	85%/15%/0%	6,3	1,8
B	75%/25%/0%	5,8	2,2
C	65%/35%/0%	5,2	2,5
D*	55%/45%/0%	4,7	2,8
E	45%/55%/0%	4,1	3,0
F	35%/65%/0%	3,5	3,2
G	25%/75%/0%	3,0	3,3
H	15%/85%/0%	2,5	4,9
I	10%/90%/0%	2,3	5,9
J	5%/95%/0%	2,0	6,5
L	55%/45%/0%	4,9	5,6
Vrij Beleggen	Beleggingsmix: Aandelen/ Obligaties/ Geldmarkt	Rendement derde kwartaal 2020 (%)	Rendement 2020 (%)
A	100%/0%/0%	7,1	1,3
B	75%/25%/0%	5,8	2,2
C	50%/50%/0%	4,4	2,8
D	25%/75%/0%	3,0	3,2
E	0%/100%/0%	1,6	3,4
F	0%/0%/100%	0,3	0,8